

Jekatyerina Antonovna kihallgatási jegyzőkönyve

- Mikor látta utoljára az eltűnt személyt, Ászja Krylovát?
 - Tíz napja.
 - Hol?
 - A krasznogorszki vendégjátéknál az öltözőben, előadás után.
 - Milyen állapotban volt?
 - Nagyon ki volt bukva, mert épp Peregyelkinóból jött játszani, ahová a szeretője vitte el. Rettenetesen érezte magát a nyaralóban, mindenki átnézett rajta, hiszen a szeretője is átnézett rajta, úgy érezte magát, mint egy elhanyagolt hátizsák.
 - Hátizsák? Mit ért ez alatt?
 - Nehéz, utálatos teher, amitől már legszívesebben megszabadulna.
 - Kicsoda?
 - A szeretője.
 - Név szerint?
 - Mintha nem tudná.
 - Borisz Vasziljevicsről beszélünk?
 - Most akar még valamit tudni a hátizsákról, vagy sem?
 - Folytassa, mit történt a nyaralóhelyen, Peregyelkinóban.
 - Azt hiszem, volt valamilyen személyes atrocitás is, ami csak neki szólt. Ászja sírva mesélte, de nem tudtam figyelni, mert épp sminkeltem magam az előadásra, és a gondolataim is a szerepem körül jártak.
 - Melyik darabbal voltak vendégszerepelni?
 - John Arden: *A zsákos ember terhe*.
 - Melyik szerepet játszotta Ászja?
 - Ő a fiatal lány szerepét játszotta, én pedig az éhező asszonyok egyikét.
 - Mégis mit tudna felidézni abból, amit Ászja Krylova mondott az öltözőben?
 - Megérkezett, lerogyott mellém az öltözőasztalhoz, és zokogásba tört ki.
 - De mit mondott?
 - Arról beszélt, hogy milyen megalázó volt az elit művésztársasággal töltött idő a nyaralóhelyen. De egy szavára se emlékszem, annyira el voltam foglalva magammal, amúgy is nehéz egy vidéki turnén, egy nagy közös öltözőben készülni az előadásra.
 - Hányan voltak ott az öltözőben? Kire emlékszik még?
 - Vagy tízen lehettünk ott a darab színésznőivel, a fodrással, öltöztetőnőkkel, sűgóval és az ügyelővel együtt.
 - Mi történt az előadás után?

– Vidéki turnén mindig nagy kapkodás van előadás után, rohanunk, mert több száz kilométert kell megtennünk, hogy hazaérjünk a színházba.

– Együtt utaztak Ászjával?

– Nem, ő a saját kocsijával ment egyedül. Illetve, de mit is beszélek? Nem, elnézést, most teljesen összezavarodtam, mindent összekevertem, az egy egészen másik előadás volt, sokkal korábban, és nem, nem akkor láttam utoljára, hanem éppen egy hete a *Hamlet*-előadáson, ő játszotta Oféliát, tudja, Hamlet szerelmét, aki vízbe öli magát.

– Ön is játszott a darabban?

– Nem, abban csak két női szerep van, Gertrúd és Ofélia... Én nem lehettem volna Gertrúd, legfeljebb Ofélia.

– Miért nem?

– Hát nézzen rám, én nem játszhattam volna Hamlet anyját. És egyébként a karakter sem stimmel. Az egyik egy tragika, a másik egy naiva. Gertrúd egy gyilkos szenvedélyű, minden érzelmi gátlástól mentes bűnös nő, aki nem tudja, mi az a lelki furdalás. Én nem ilyen vagyok.

– Szóval a *Hamlet*-előadáson látta utoljára az eltűnt személyt, Ászja Krylovát, Ofélia szerepében?

– Ott álltam az ügyelő mellett, oldalt, amikor a harmadik felvonásban a színpad kivetítőjén megjelent Ofélia teste a vízben lebegve. Aztán a büfében még viccelődve kérdezték tőlem a fiúk, hogy na, elúszott már Ofélia a kolostorba? Azon az estén, előadás után Ászja már nem jött le a büfébe.

– És hol volt Ljuba, vagyis Ljubov Jevgenyevna azon az estén?

– Maga szerint ezt nekem miért kéne tudnom?

– Ön milyen kapcsolatban áll Ljubával?

– A barátnőm, de Ászja is az.

– Mióta barátnők Ljubával?

– Kezdetben utáltam, de később olyan módon közelített felém, amitől megszelídültem, és megszerettem.

– Mit ért az alatt, hogy utálta?

– Én már két éve játszottam a színházban, mikor ő odakerült. És hirtelen minden körülötte forgott. A férfiak szerelmesek lettek belé, hosszú combja volt és folyton vihogott, zengett tőle a színház, a büfé, a folyosók. Dobálta a haját. Hatalmas szeme volt. Nagykanállal habzsolta az étetet. Gátlástalan volt. A színház minden rendezője azonnal vele akart dolgozni. Féltékeny voltam rá. Meg tudtam volna fojtani egy kanál vízben. Köptem, okádtam rá.

– Tudná ezt pontosítani?

– Szintén vidéki turnén voltunk, bezsúfolódtunk a kőpadlós, béna, hideg öltözőbe, már eleve nagyon ideges voltam a helyzettől, nem tudtam koncentrálni, ő meg csak röhögött az egészen, azonnal jól érezte magát, ragyogott az arca, szikrázott a szőkeje, érződött rajta a pehelypaplanos otthoni ágyikója, a jó mód, a gazdagság, a sérthetetlen biztonság, amiből jött... miközben én rettentően szorongtam, csótánynak éreztem magam, egy senkinek. Ráadásul megláttam a nyakában egy aranyláncot egy különös medállal. Közel mentem hozzá, megkérdeztem tőle, hogy ez mi, ő meg gyanútlanul és kedvesen megfogta a medált, kinyitotta, és megmutatta, hogy egy kép van benne, az édesanyjáié. A mama

gyönyörű volt, még sohasem láttam olyan medált, amiben ilyen kép volt, csak elképzelttem, mikor olvastam a *Háború és békét*.

– Felzaklatta?

– Kurvára.

– Az ön édesanyja nem volt ilyen szép?

– Nyomorult cseléd volt.

– És ezért?

– Magam se értettem, hirtelen feltört belőlem az összes nyomorúságom. Elvesztettem a fejem és üvöltöni kezdtem, hogy takarodjon ki az öltözőből, nem vagyok hajlandó vele egy levegőt szívni. Azt üvöltöttem, hogy nem vagyok hajlandó átöltözni, amíg ott van.

– És erre ő?

– Meg se rezzent, még kedvesebben mosolygott, és nagyon szelíden és segítőkészen azt mondta, kimegyek a folyosóra, átöltözöm ott, csak nyugodj meg, kérelek.

– Maga erre megnyugodott?

– Zavarba jöttem, de tovább üvöltöttem, mint akit nyúznak, hogy a folyosóról is takarodjon, látni se akarom a színház környékén.

– És erre elment?

– Végül a rendező, Alekszej Mihajlovics oldotta meg a helyzetet, mikor bejött az öltözőbe.

– És mit csinált a rendező?

– Nem, nem ütött meg, ha erre gondol, ő soha senkit nem ütött meg, bár engem egyszer igen, de az jóval később történt, kihoztam belőle az állatot, mert elszöktem egy próbáról a szerelmemhez. Mikor visszaértem, összetört pár fotelt a büfében, engem fölnyomott a falra, magánkívül üvöltött, és fojtogatott. Majdnem megölt, és tudom, hogy ez most furcsán hangzik, de vele éreztem együtt, tudtam, hogy igaza van, és hogy megérdemlem, ha dühében megöl, mert nagyot hibáztam.

– Térjünk vissza ahhoz, mikor ön káromkodva kizavarta Ljubát az öltözőből. Mit mondott a rendező, Alekszej Mihajlovics, amivel önt megnyugtatta.

– Nem mondott semmit, elég volt rám néznie, imádtam, csodáltam, rajongtam érte.

– Azt mondta, hogy később mégis összebarátkozott Ljubával, az hogy történt?

– A színházigazgató kilakoltatott a színészházból, abból a lakásból, amelyben korábban a rendezőm lakott, Alekszej Mihajlovics. Az ő személyes bútorai mindig megnyugtattak, benne lakott a lelke abban a lakásban. Egy árnyas fasorra láttam az ablakból egy csendes utcán. Télen mindig puha fehér maradt a hó, mert nem járt arra senki, se ember, se autó. Maga volt az idill, ami nem tartott sokáig, kiutaltak nekem egy nyomorúságos szobát egy lerobbant környéken. Mikor kiderült, hogy nem vagyok hajlandó elfogadni, az igazgató ultimátumot adott, hogy vagy átköltözöm, vagy távozom a színházból.

– És ön erre mit lépett?

– Hetek teltek el bizonytalanságban, ellenálltam, és végtelenül el voltam keseredve, hogy azt csinálnak velem, amit akarnak, ide-oda rugdosnak, mint egy

darab kutyaszart. Aztán egyszer Ljuba egy délelőtti próba után váratlanul, a szokott kedves mosolyával felajánlotta, hogy költözzek hozzá. Az ő pazar két-szobás lakásába.

– Ledöbbsent?

– Hát igen, bár tudtam, hogy Ljubából minden kicsinyesség hiányzott, arra igazán nem számítottam, hogy épp velem lesz ilyen nagylelkű, velem, aki bár-mikor átharaptam volna a torkát, és ő pontosan tisztában volt ezzel.

– Ezek szerint megbocsátotta a maga ordenáréságát?

– Mintha észre se vette volna. Mindig érdekelték azok, akik merték őt bánta-ni és bírálni.

– Elfogadta a lakást?

– Olyan meglepő volt ez az ajánlat, hogy nem tudtam mit válaszolni, de egy álmatlanul töltött éjszaka után mégis elfogadtam.

– Zökkenőmentes volt az együttlakásuk?

– Igen, ekkor lettünk barátnők. Próbák után együtt mentünk haza, bizalmába avatott, minden titkát megosztotta velem, és ami még különösebb volt, kíváncsi volt az én titkaimra is.

– Úgy tudjuk, hogy ön előtt az eltűnt személy lakott vele, Ászja Krylova...

– Na és? Mit akar ezzel?

– Barátok voltak ők is?

– Nem voltak barátok, sőt.

– Hogyhogy?

– Mindketten sikeresek voltak, Ljuba még csak akkor kezdte a pályáját, de máris rajongói voltak, Ászja pedig filmsztár volt, külföldön is. Ezt senki sem bírta a színházban elviselni.

– Még Ljuba se?

– Áááá, ő annyira magabiztos volt, hogy nem tekintette riválisának, ezt csu-pán Ászja pillanatnyi helyzeti előnyének tekintette.

– Tehát ön azt állítja, hogy Ljuba nem utálta Ászját.

– Nem, nem utálta, de nem is ölelte a keblére.

– És ön?

– Én szeretem Ászját, a barátnőm.

– Tehát ön azt állítja, hogy Ljuba is és Ászja is az ön barátnője?

– Igen, Ászját azonnal megszerettem, hasonlóan ahhoz, hogy Ljubát meg azonnal megutáltam a privilegizált, védett helyzete miatt. Ászja szintén sikeres volt, de akkor úgy éreztem, hogy eredendően a természetével ért el mindent, és nem a kapcsolataival. Ő egy szexszimbólum, egy nyers szépség, egy vadóc.

– Azt mondta, hogy a társulatban senki se bírta elviselni Ászja Krylova sike-reit. Úgy érti, hogy...

– Sajnos közutálatnak örvendett.

– Ő tudott erről?

– Tanúja voltam, mikor az egyik színésznő azzal fenyegetőzött a rendezőnek, aki mellesleg a szeretője volt, hogy nem hajlandó eljátszani a rá osztott szerepet, ha Ászja is játszik a darabban, mert alkalmatlan és nézhetetlen, pocsék a színpa-don, nem tud beszélni. Végül persze mindketten játszottak benne. Az ilyen fúrás-sok mindennaposak a színházban. De Ászját érthetetlen okokból mindenki egy-

szerre fúrta. Tényleg nem értem, miért. Bár a színpadon kicsit mintha görcsös lett volna, de a legrosszabb az volt, hogy mindenkinek meg akart felelni.

– Melyik színésznő fenyegetődzött?

– Jaj, nehogy már szó szerint vegye a szavaimat, az nem olyan fenyegetőzés, ahogy azt maga elképzei, csak a szokásos, mindennapos, színésznők közötti féltékenykedés.

– Akkor másképp kérdezem, melyik színésznő volt akkor a rendező szeretője?

– Hát ezt mindenki tudja, Natasa, Natalja Ivanovna.

– Ön milyen kapcsolatban áll vele?

– A barátnőm.

– Önnek a társulat minden színésznője a barátnője?

– Nem, csak pont ők hárman, Ászja, Ljuba és Natasa.

– Tisztázzunk valamit, Natasa utálta Ászját, Ljuba közömbös volt iránta, és ön szerette.

– Exactement.

– Pedig a jegyzőkönyvek szerint Ljuba volt az, aki elcsábította Ászjától a szeretőjét, Borisz Vasziljevics vendégrendező.

– De hát Ljuba nem azért csábította el Borisz Vasziljevicsét, mert utálta Ászját, hanem mert nem bírta ellenállni a kísértésnek. Akkor még együtt lakott Ljuba és Ászja a kétszobás lakásban, ahová később én költöztem be Ászja helyére. De akkoriban Ászja és Borisz mindennap basztak megállás nélkül, és ez Ljubát állandó izgalmi állapotban tartotta. Egy szép napon, mikor Borisz Vasziljevics kilépett a szobából, ahol Ászja ájultan, elpilledve feküdt, és bement a fürdőszobába, Ljuba, aki résen volt, kipattant a szomszéd szobából, és rávetette magát Boriszra, aki amúgy is álló fasszal közlekedett a lakásban. Borisz minden ellenállás nélkül belement a játékba.

– Mit mondott magának erről Ászja Krylova?

– Ászja kis híján belehalt a történetbe, hisz ő csak Borisz Vasziljevics hosszas könyörgésére szerződött a színházhoz, és hagyta hátra kényelmes életét és a férjét, Filanszkijt, aki előtt persze titkolódnunk kellett.

– Jaroszlav Arkagyjevics Filanszkij, a világhírű zongoraművész?

– Természetesen, ki más?

– Ljubának nem volt lelkiismeret furdalása Ászjával szemben?

– Nem, mert halálos szerelemben estek Borisszal, és a szerelem mindent elsöpört.

– Egyáltalán nem voltak aggályai?

– Mivel kapcsolatban?

– Mit mondott önnek Ljuba Ászjáról, miután elszerette a szeretőjét?

– Nem beszélt róla egyáltalán, csak a saját szenvedélyéről, illetve de, mégis csak beszélt a pokoli féltékenységről Ászjával szemben, aki azonnal kiköltözött a közös lakásból.

– És ön mit gondolt az ügyről?

– Nekem ez az egész meglepő volt. Nem értettem belőle semmit. Én sohase csináltam volna ilyet.

– Milyet?

– Hogy a lakótársam pasijára rávessem magam, míg az kimegy a fürdőszobába két menet között.

– Együttérett Ászjával?

– Hát hogy a fenébe ne!

– És Ljubával? Hisz akkor még nem volt a barátnője...

– Miért kérdezi, ez miért érdekli magát? Mit tudom én, mit éreztem akkor. A történet annyira idegen tőlem. Annyira fájdalmas és szívet tépő, és annyira kegyetlennek mutatja az életet, amit nem szívesen vesz tudomásul az ember. Sőt, elutasítja magától. A pokol tornácára kerültem, érzelmi útvesztőbe.

– Megbocsátott valaha Ljubának?

– Ászjának kellett volna megbocsátania. Nekem ma már Ljuba a barátnőm, és úgy fogadom el, ahogy van.

– Úgy tudom, önt gyakran furikáztatta Ászja Krylova férje, vagy nem?

– Na, most már legyen elég ebből! Pihentesse azt a mocskos fantáziáját. Mondtam már, hogy Ászja a barátnőm.

– Sohasem fordult elő, hogy önt Ászja férje hozta el Moszkvából a voronyezsi színházba?

– Ő egy mindenki számára ismert és ünnepeelt zongoraművész, de soha nem volt köztünk semmilyen közvetlen emberi kapcsolat, egészen addig, amíg váratlanul egy hajnalban föl nem csöngetett anyámhoz, akinél épp látogatóban voltam Moszkvában. Persze azt gondoltam, hogy a rendőrök jöttek, hajnalban nem csönget más. De Filanszkij volt az, hogy felajánlja, szívesen elhoz Voronyezsbe az aznapi előadásra, amelyben Ászjával játszom. Meg akarta nézni az előadást, és arra gondolt, hogy legalább nekem sem kell majd vonatoznom.

– De ez egy elég hosszú út, nem?

– Igen, ez egy hosszú út, földi halandóknak több mint hat óra, de nekünk csak három és fél volt. Még sohasem rettegtem ennyit. Végig halálfélelmem volt. A városból kiérve Filanszkij ráállt a felezővonalra, megkért, hogy jó erősen kapaszkodjak, ő meg beletaposott a gázba, és 180-nal végigszántotta az utat.

– Miről beszélgettek?

– Nem értettem, mi olyan sürgős neki, hogy az életünket is kockára teszi. De ő azt mondta, mindig így közlekedik.

– Másról is beszélgettek?

– Mi nem beszélgettünk, egyenesen nekem szegezte a kérdést, igaz-e, hogy Ászja Borisz Vasziljevics szeretője. Akkor esett le a tantusz, azért száguldunk ennyire, hogy jóval az előadás előtt érkezzünk meg, és így tetten érhesse Ászját.

– Ön elárulta a barátnőjét?

– Egyszerre akart bizonyosságot, de reménykedett is, hogy én megcáfolom a híreszteléseket.

– Még egyszer megkérdezem, kiadta a barátnőjét?

– Ászja férje, Filanszkij a zsenijén túl egy gyönyörű, ellenállhatatlan férfi, de most mégis megalázta magát előttem azzal, hogy felfedte tébolyult féltékenységet. Sajnáltam ezért a gyengeségéért, de közben gyűlöltem is, hiszen bármelyik pillanatban meghalhattunk volna. Zaklatott és nyomorúságos volt ez az egész utazás. Sehogyan se értettem, hogy nem kaptak el minket a rendőrök az esetlen száguldozásért.

– Feleljen a kérdésre, mit mondott neki, mit mondott Filanszkijnak Ászja és Borisz Vasziljevics viszonyáról?

– Fogalmam sincs. Talán csak annyit, hogy harmonikus volt köztük az együttműködés a próbaidőszak alatt.

– Aznap végül sikerült Filanszkijnak rajtakapnia Ászját?

– Sohase kapta őket rajta, de pár hónap múlva maga Ászja vallotta be a hűtlenségét egy őrületes, kaotikus éjszakán.

– Mi történt?

– Aznap este *A zsákos ember terhét* játszottuk, és mintha mindenki megbolondult volna, Natasa tiszta erőből hasba boksolt a színpadon, amitől én rosszul lettem, iszonyatos hányingerrel küszködtem, és kirohantam jelenet közben. Az öltöző felé vettem az irányt, de szerencsére Ljuba, aki épp a színpadra való belépésére várt, vasmarokkal megragadta a karomat, és visszalökött a jelenetbe.

– Az a Natasa boksolta hasba, akit ön a barátnőjének mondott?

– Igen, Natasa Ivanovna.

– Ez rendezői utasítás volt?

– Nem, dehogyan, csak egyszerűen dühében elvesztette az önkontrollját. A rendezői utasítás szerint erősen és féltve magamhoz kellett öleljem, a testemmel védve őt egy erőszakos támadástól. Én előadásról előadásra olyan erősen szorítottam magamhoz Natasát, hogy a szemüvege felsértette az arcát. Minden korábbi alkalommal elmondta, hogy ha még egyszer ilyen erővel ölelem magamhoz, ő bizony nem áll jól magáért. Azt hiszem, nem hittem el, hogy komolyan fenyegetődzik. Ráadásul én túlzottan beleélős színész vagyok, ez a gyengém, sajnos nem tudok úgy csinálni, mintha, nem tudok félig ölelni.

– Ezek után még mindig a barátnőjének gondolta?

– Olyan ponton talált el az öklével, épp gyomorszájon, hogy nem kaptam levegőt, és erősen öklendezni kezdtem. Úgy éreztem, muszáj kirohannom, hisz mégse hányhatok a színpadra, ráadásul fojtogatott a sírás. Ez az öklözés szíven is talált, a lelkemet sértette fel, nem értettem, hogy lehet, hogy Natasa nem érzi ebben az ölelésben a határtalan szeretetemet.

– Ki volt még a színpadon ebben a jelenetben?

– Például Ászja is ott volt, aztán a szemem sarkából megpillantottam az imádott rendezőmet, Alekszej Mihajlovicsot, Natasa szeretőjét, aki épp e miatt a hasba boksoló közjáték miatt tajtékozva hagyta el a nézőteret, és akkor már azt kívántam, hogy sohase érjen véget a darab, és soha se kelljen lemennem a kantinba szembesülni a haragjával.

– Nem lehet, hogy Natasa azért vágta önt gyomorszájon, mert tudta, hogy ön is szerelmes a szeretőjébe, a darab rendezőjébe, Alekszej Mihajlovicsba?

– Dehogyan is, ő határtalanul biztos volt a dolgában, egy percig se volt féltékeny ránk, az összes rajongó színésznőre. Nem tekintett minket vetélytársnak. Ő csak egy emberre volt féltékeny, Alekszej Mihajlovics feleségére. Natasa, mihelyst eldöntötte, hogy ő nem akar Alekszej Mihajlovics szerelme nélkül élni, olyan magabiztos elszántsággal és fölénytel sajátította ki őt, olyan látványosan mutatta meg nekünk, hogy Alekszej Mihajlovics az övé, hogy meg se mertük közelíteni, jelét se mertük mutatni saját imádatunknak. Ráadásul engem beavatott a hódítási terveibe, és azt is tudtam például, hogy titokban reggelente friss meleg bureket

tett Alekszej Mihajlovics küszöbére. Natasa a próbákon szemérmetlenül a nyakába ugrott, az ölébe ült, mindenki szeme láttára gátlástalanul csókolgatta, ölelgette, mikor Alekszej Mihajlovics feljött a színpadra instrukciókat adni. De ezt olyan kedvesen és ellenállhatatlanul, magával ragadó önfeledtséggel csinálta, hogy mi csak tehetetlenül és megadóan bámultuk őket.

– Mit mondott ön Natashának az előadás után a gyomorba bokszolásról? Megbocsátott neki?

– Vérig voltam sértve, ahogy ő is, hiszen az arcán láthatóan megint ott volt a seb, amit a szemüvege okozott, de már nem emlékszem, hogyan léptünk túl ezen a katasztrófán, mert egy sokkal nagyobb katasztrófa várt rám a kantinban, egy felrobbant Alekszej Mihajlovics, aki őrjöngve üvöltözött velem, hogy hogy merem elhagyni a színpadot jelenet közben.

– Meg tudta neki magyarázni?

– Mi köze mindezeknek Ászja eltűnéséhez? Elegem van magából. Ez aztán már tényleg túlmegy minden határon. Maga olyan, mint egy pletykás vén picca, aki minden szarba beleüti azt a mocskos rőfögő orrát. Szomjas vagyok, éhes vagyok, pisilnem kell, kávé akarok, takarodjon a bűdös francba!

– Asszonyom, figyelmeztetem, ha nem működik együtt a hatósággal, gyanúsítottként leszek kénytelen önt előállítani.

– Mi az, hogy gyanúsított, miről beszél? Mivel gyanúsít? Mi történt Ászjával? Mi az, amit elhallgat előlem?

– Most én kérdezek, és szeretnék a végére érni annak az estének, amikor önt gyomorszájon vágta a barátnője, Natasa a színpadon, és később Ászja a kantinban bevallotta a férjének, hogy megcsalta őt Borisz Vasziljevicssel.

– A kantinban az én imádott Alekszej Mihajlovicsom magánkívül üvöltött velem, hogy vége, nincs tovább, nincs több mentségem, azonnal kirúgat a színházból. Ljuba a védelmemre kelt, hogy a tanúja volt annak az ütésnek, ami olyan erős volt, hogy még egy profi bokszoló is kiterített volna. Ezen a ponton belépett a kantinba Borisz Vasziljevics, és hátulról magához szorította Ljubát, a nyakába csókolt, amitől számára megszűnt létezni körülötte a világ, és nem törődött tovább az ügyemmel, úgyhogy egyszerűen turbékolva elvonultak Borisz Vasziljevicssel. Natasa közben annyira megrémült, hogy valóban kirúghatnak miatta, hogy könyörgőre fogta a dolgot, és esküdözött Alekszej Mihajlovicsnak, hogy külön próbákon fogunk gyakorolni, és megtanít a balesetmentes színpadi ölelésre.

– És hogy jön ide Ászja töredelmes vallomása?

– Ászja férje, Jaroszláv Filanszkij épp befejezte a rendelést a pultnál, mikor Borisz Vasziljevics Ljuba nyakába csókolt, és elrabolta őt. Filanszkij végignézte a szerelmesek édelgését, és megkönnyebbülten vitte a pezsgőt Ászjának, mert arra jutott, hogy Borisz Vasziljevics nem dughatja a feleségét.

– És mindeközben Ászja mit csinált?

– Azt hiszem, most rúgom fel magát! Szótagolva mondom, hogy megértse, Ász-ja o-da volt. Meg-sem-mi-sült. És amikor Jaroszláv Filanszkij a bocsánataért esedezett, amiért meggyanúsította őt Borisz Vasziljevicssel, akkor Ászja kitört, mint a Vezúv, és csak ömlött, ömlött belőle a szó, és egyre csak mondta és mondta, és ismételte: szeretem Borisz Vasziljevicset, szeretem Borisz Vasziljevicset,

nem akarok nélküle élni, csak őt szeretem, háromszázhatvankét napja. És nincs tovább. A többit találja ki maga, azzal az ocsmány, furmányos fantáziájával. Én befejeztem.

– Volna még pár kérdésem, vannak itt dolgok, amit sehogy sem értek. Ön végig azt állította, hogy Ljuba, Ászja és Natasa az ön barátnői.

– Igen, és ez most hogy jön ide?

– Kicsit furcsállom, hogy egyikük, Natasa az ön szerelmével él, a másik barátnője, Ljuba pedig a szeme előtt csábította el a harmadik barátnője, Ászja szerelmét, amit maga állítólag rossz szemmel nézett, de azért mindeközben ön Ászja férjével furikázik.

– Ön ebből semmit se ért, ön egy értetlen tuskó, ön hol nevelkedett? Hogy lett maga nyomozó, ha ennyire nem ismeri az embereket? Vagy csak megjátsza itt magát nekem?

– Többek egybehangzó tanúvallomása szerint ön tavaly februárban egy nyilvános főpróba előtt az esernyőjével verte az állítólagos barátnője, Natasa fejét.

– Aha, és azt is mondják, hogy Bulgakov Sztálin szeretője volt. Ön elhiszi?

– Térjünk vissza az esernyőre. Kié volt az az esernyő?

– Informátorai rosszul emlékeznek, Natasa volt az, aki az én fejemet verte az esernyővel, ami egy színházi kellék volt, és szerepelt a darabban.

– Miért is verte az ön fejét az esernyővel?

– Mert egy légy berepült az ablakon, és csiklandozta az orrát. Ennyi.

– Akarja egy magánzárkában tölteni az éjszakát? Itt szívesen látjuk.

– Miért is ne? Feltéve, hogy maga nem lesz ott.

– Tehát újra megkérdezem, miért verte Natasa az ön fejét egy esernyővel?

– Mert fojtogattam. Ez így elég? Vagy kíváncsi a részletekre, hogy melyik kezemmel? A jobbal? Vagy a ballal? Esetleg mind a két kezemmel?

– Az okokra vagyok kíváncsi.

– Natasa azt mondta a színpadra lépés előtti másodpercben, hogy jó lenne, ha ma már csinálnék is végre valamit az előadáson, és nem csak a nagy semmit adnám elő művészetként. Akkor megfogtam a nyakát mind a két kezemmel, és a fejét a falhoz vágtam, újra meg újra.

– Mondott is neki valamit közben?

– Azt üvöltöttem, hogy a kurva anyád, te szemét állat. Ekkor kezdett Natasa vörösén fuldokolva csapkodni az esernyőjével. Persze ezt én meg se éreztem, nem voltam magamnál a dühtől. Közben az ügyelő segítséget kért a színházi hívón. Vlagyimir Iljics ért oda elsőnek, színházunk legfiatalabb rendezője, és öklével egy jól irányzott, hatalmas ütést mért a halántékomra. Nem haltam bele, de összecuklottam. Emiatt tíz perc késéssel kezdtük a nyilvános főpróbát.

– Mi történt az előadás után ön és Natasa között?

– Hú, de unom magát! Hát nem kérte meg a kezem, annyi szent. Természetesen bocsánatot kértem, sírva kérleltem, hogy ne haragudjon rám.

– És ő is bocsánatot kért?

– Esze ágában sem volt. Fel sem merült. Úgy gondolta, hogy ő csak az előadás érdekében döfött szíven a megjegyzésével. Az eset után egy jó ideig kerültük egymást.

– Még mindig a barátnőjének vallja Natasát meg a többieket?

– Na, ide figyeljen, édeském, azzal a lencsikék szemével, nyissa ki a fülecskéjét, a színház nem templom, legfeljebb disznóól. És néha bizony gyöngyöt szórnak a disznók elé. Natasa, Ászja és Ljuba nemcsak hogy a barátnőim, de anyám, testvérem, szerelmem, akiket, ha elvesztenék valaha, utánuk hálnék. De amíg együtt élünk, egymás melletti szobákban, közös a vécénk, a konyhánk, az öltözőnk, a színpadunk, és együtt vágyakozunk Moszkvába, hogy egy moszkvai színházban játszhassunk, és a kantinban beleesünk egymás tányérjába, addig gyűlölni is úgy gyűlölöm őket, ahogy anyámat is gyűlöltem, amikor csupa jó szándékból, az életre nevelés jegyében apró fát hasított a hátamból, mert csokolózni látott tizennégy éves koromban egy nős férfival, vagy súrolókefére térdelgetett egy sötét sarokba, ha rossz jegyet hoztam az iskolából. Mi itt Voronyezsben egyszerre ébredünk, és ugyanazon az úton megyünk a színházba reggel, és késő éjszakáig össze vagyunk zárva, mint egy kaszárnyában, ahová egy életre szól a behívó. Azt is látom az életükből, amit nem kellene, és amit nem is akarnék látni, de amit, ha megfeszülnek, se tudnának eltitkolni. Olyan szenvedélyeket élünk át együtt a színpadon és olyan életveszélyesen sokat mutatunk meg magunkból, hogy végzetesen védtelenek leszünk. Ez egyszerre köt össze bennünket szétszakíthatatlanul, és ugyanakkor menekülhetnéket és végtelen undort vált ki belőlünk.

– Előfordult, hogy ön Ászját is fojtogatta?

– Tessék? Miről beszél? Ön most engem vádol valamivel?

– Nem tud egy egyszerű igennel vagy nemmel felelni egy egyszerű kérdésre?

– Ászja, Natasa és Ljuba együtt segítettek túlélni a halálos szerelmet. Én nem hagytam volna nyugton Kolját a telefonjaimmal, zaklattam volna a jelenlétemmel, fejvesztetten rohantam volna utána, bárhová is ment az országban. És követeltem volna, hogy szeressen még, könyörögtem volna, hogy ne hagyjon el.

– Kolja? Úgy érti Nyikolaj Iljics Jegorov, a filmrendező?

– Megkérhetem, hogy ne szakítson folyton félbe?

– Csak a jegyzőkönyv kedvéért, feleljen igennel vagy nemmel.

– Tehát ott tartottam, hogy térden állva könyörögtem volna Koljának, hogy ne hagyjon el. De Ászja, Natasa és Ljuba vigyázta minden lépésemet, trükkök-höz folyamodtak, statáriálisan megtiltották, hogy felhívjam, próbák és előadások végén ott álltak őrségben a színház portáján az egyetlen telefon mellett egészen addig, míg haza nem indultam. Mindenkit beavattak a tervükbe a portástól a takarítónőig, hogy ne engedjenek tárcsázni. Ha meglátták, hogy a vonat felé indulok, visszacsaltak, és rám zárták a főrendezői szoba ajtaját, nemegyszer ott aludtam az íróasztal alatt. Ez másfél hónapig tartott, amíg egyszer csak megjelent a színházban Kolja a maga álomszép angyali valóságában. Mint egy tébolyult rohantam volna felé, de ekkor Ljuba váratlanul elkapta a grabancomat, berántott a legközelebbi öltözőbe, és felpofozott, majd addig rázott, míg magamhoz nem tértem a komplett elszálltságomból, és akkor, mint ha egy fogyatékoshoz beszélne, lassan és tagoltan ejtve ki a szavakat, azt mondta: *Te most itt maradsz, nem mozdulsz, mi pedig azt mondjuk Koljának, hogy nem vagy a színházban. Akarod, hogy a tied legyen? Akarod, hogy tied legyen Kolja? Akkor várd meg, míg elmegy, és ha már háromszor visszajött érted, és átkúszott a lábtörlőd alatt, és a küszöbötet harapdálja, akkor beengedheted magadhoz. De addig nem.* Látja már, miről van szó, nyomozó?

Megvédték magamtól. Ellenemben küzdöttek értem. Minden ízükkkel a boldogságomért harcoltak, mintha a sajátjukért harcoltak volna. Bármilyen is történt közöttünk, ők sérthetetlenek. Ők az én halhatatlanjaim.

– Mára elég ennyi. Holnap folytatjuk. Reggel nyolckor várom a 210-es szobában, a folyosó végén, balra a második ajtó.

– Mégis kinek gondolja magát? Mit képzelsz magáról? Ne szórakozzon már itt velem! Azt hiszi, lopom én a napot? Nekem nincs időm bejárogatni ide a maga két szép szeméért! Azonnal mondja meg, mivel vádolnak! Hol van Ászja?

(A kihallgatási jegyzőkönyv itt megszakad.)

Utószó

Ászja Krylovát 2013-ban állítólag valaki látta egy alaszakai husky-tenyésztő telepen.

Ljuba – Ljubov Jevgenyevna 2015-ben kiesett moszkvai lakótelepi lakásának ablakán a hetedik emeletről.

Jekatyerina Antonovna, 2017 nyarán, Voronyezs közelében beúszott az egyik tóba, sohasem látták kijönni.

Natasa – Natalja Ivanovna a pétervári közönség mind a mai napig ünnepelt dívája.